

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: اکرم دلبری، ۱۳۹۵

دیالوگ‌های شاهنامه، بررسی و تحلیل دیالوگ‌های حاکمان و شاهان از منظر ساختاری و روانشناسی

تاریخ بیهقی، یکی از برجسته‌ترین متون نثر فارسی است که اگرچه متنی تاریخی به‌شمار می‌آید؛ اما مهارت نویسنده در نقل تاریخ با رویکردی ادبی و هنری، این متن گران‌سنگ و ارجمند را به حوزه‌ی ادبیات وارد کرده است. چندوجهی بودن این کتاب با ارزش، باعث شده است که محققان، از زوایای گوناگون تاریخی و ادبی به بررسی و تحلیل آن بپردازند؛ یکی از ابعاد برجسته‌ی تاریخ بیهقی که هنوز، آن‌چنان که بایسته و شایسته، مورد چند و چون، قرار نگرفته است، تحلیل دیالوگ‌های کارساز و برجسته‌ی موجود در آن است. این دیالوگ‌ها، به‌ویژه هنگامی بااهمیت جلوه می‌کنند که از سوی شخصیت‌های برجسته‌ای هم‌چون شاهان، امیران و حاکمان مطرح شده باشند؛ علت اهمیت این گونه از گفت‌وگوها، یکی این است که بزرگان دربار غزنوی، وسواس خاصی در انجام رفتارهای متمایز از دیگران داشته‌اند و طبیعتاً در کنش‌های زبانی آنان، شاخصه‌های تشخیص‌آمیز، فراوان به‌کار گرفته شده است و دوم این‌که، ابوالفضل بیهقی، به‌عنوان آفریدگاری خوش‌ذوق و هوشمند، در آوردن نقل‌قول‌های موجود، بسیار موشکافانه و دقیق عمل کرده است.

این پایان‌نامه با در نظر داشت اهمیت دیالوگ صاحب‌قدرتان در روند مفهومی تاریخ بیهقی، این عنصر داستانی را از دو بُعد ساختاری و روان‌شناسی، بررسی و تحلیل کرده و نمونه‌های برجسته‌ای از متن کتاب را به‌دست داده است

کلیدواژه‌ها: تاریخ بیهقی، دیالوگ، گفت‌وگو، داستان، زبان

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۱۰۱۹۵۱۰۰۱

تاریخ دفاع: ۱۳۹۵/۱۱/۲۳

رشته‌ی تحصیلی: زبان و ادبیات فارسی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: سیدعلی رضوانی

M.A. Thesis:

Shahnameh dialogue rulers and kings for analysis, dialogue, structure and psychology

T?r?kh-i Bayhaq? is one of the most prominent works of Farsi prose. Although it is considered a historical text, author's skill to tell history using a literary and artistic approach put this valuable and venerable text into the field of literature. Researchers analyzed the

book regarding different historical and literary aspects since it has multiple features. One prominent dimension of *Tarikh-i Bayhaq* which hasn't been dealt with good enough is the analysis of effective and outstanding dialogues in it. These dialogues become very important especially when they are raised by prominent individuals such as kings, princes and rulers. The reason for such importance is that the great men of Ghaznavid court had a certain obsession to show distinguished behaviors from others. Therefore, distinctive indicators are highly used in their linguistic actions and that Abu'l-Fadl Bayhaq as a clever creative author was very critical and accurate regarding available speeches.

The current thesis studied and analyzed such story elements from both structural and psychological dimensions regarding importance of the rulers dialogues in the conceptual process of *Tarikh-i Bayhaq*. Moreover, this paper found outstanding examples of the text book.